

ELISABETH HAMMER

*Menneisyyden
vainoama*

ILTARUSKON AIKA

Elisabeth Hammer

Menneisyyden vainoama

Suomentanut Saga Egmont & Tiia Mensio

SAGA Egmont

Menneisyöden vainoama

Translated by Saga Egmont & Tiia Mensio

Original title: *Jaget av fortiden*

Original language: Norwegian (Bokmål)

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2017, 2024 Elisabeth Hammer and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727121567

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13.4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Henkilöt:

Rakel Ovreid – sarjan päähenkilö

Hanna Ovreid – Rakelin kasvattiäiti

Halvor Ovreid – Rakelin kasvatti-isä

Gunda Ovreid – Halvorin äiti ja Rakelin kasvatti-isoäiti

Esther Rønning – Rakelin kasvattitäti, Halvorin sisar

Peder Rønning – Estherin aviomies

Jenny Hoem – Rakelin paras ystävä

Syver Svartangen – Ovreidien naapuri ja Borren
nimismiehen apulainen

Ingvald Svartangen – Syverin isä

Ask Bergan – Skoppumin nimismies

Lars Disen – Bjerke-koulun opettaja

Eilert Holm – naapurinpoika

Rouva Holm – Eilertin äiti

D. Lomvi – Karljohansvernin pappi

Luutnantti Bakke – Jennyn työnantaja

Inga – Ovreidin maatilan palvelija

Jens – Ovreidin maatilan renki

Edna – luutnantti Bakken kokki

Näin päättyi edellinen kirja:

Rakel jäi seisomaan yrittäen saada ilmaa keuhkoihin miehen lähdettyä. Heikko makeus paloi ruumiissa kuin muistona kaipauksesta, jota hän ei milloinkaan aikaisemmin ollut tuntenut. Miehen haju oli jäljellä hänen nenässään, ja hänen suudelmansa olivat tehneet huulet helliksi. Rakel silitti sormillaan niitä. Mitä ihmettä heidän välillään oli tapahtunut? Hetki sitten he riitelivät ja seuraavassa tuokiossa... Uusi lämpöaalto virtasi Rakelin läpi hänen ajatellessaan tapahtunutta. Bergan oli suudellut häntä! Miksi hän oli tehnyt sen? Rakel vilkaisi suljettua ovea. Eihän mies voinut karata tiehensä tästä? Ei, nyt Rakel halusi saada vastauksen.

Hän ryntäsi ulos sateeseen. Tuuli osui häneen kuin moukari. Tuuli oli niin voimakas, että hän pysyi tuskin pystyssä. Salama tanssi siksakkia idänsuuntaiselta taivaalta, ja pian sen jälkeen voimakas jyrynä sai maan tärisemään hänen jalkojensa alla.

Hän juoksi tielle ja katsoi sitä pitkin. Nimismies oli päässyt jo puolitiehen. Rakel näki hänet vain epäselvänä hahmona harmaan sateen läpi.

– Älä seiso siellä kastumassa. Tule sisään! Ääni kuului isälle. Rakel kääntyi ja näki hänen tulevan ulos vaunuliiteristä.

– Ihan kohta, Rakel huusi takaisin ja käänsi katseensa taas maantielle. Jokin seikka ei sopinut kuvaan. Sade oli liian voimakasta ja etäisyys liian pitkä, jotta hän olisi nähnyt selvästi. Mutta eikö pensaista ilmestynytkin joku, joka heittäytyi Berganin päälle? Mies ei ollut huomannut, eikä voinut kuulla mitään ukkosen jyrynältä, ja seuraavassa hetkessä hän kaatui maahan.

– Isä! Joku karkasi nimismiehen päälle!

Rakel juoksi niin lujaa kuin taisi tietä pitkin ja huusi täyttää kurkkua. Mutta se oli liian myöhäistä. Hyökkääjä nosti kätensä ilmaan ja löi sen suurella voimalla Berganiin. Sitten hän nousi ylös ja lähti juoksemaan.

– Ei! Rakel huusi nähdessään elottoman hahmon maassa. Bergan ei milloinkaan antautuisi taistelematta. Ei, ellei hän olisi vakavasti loukkaantunut. Hän juoksi, kunnes tunsu veren maun suussaan ja heittäytyi miehen viereen. Bergan ei reagoinut Rakelin tuloon. Silmät tuijottivat tyhjinä taivaalle.

– Hyvä Jumala, ei! Rakel huusi epätoivoisena, ja hänen rintansa puristui kokoon. Silmät olivat täynnä kyyneleitä hänen yrittäessään nähdä, missä vaurio oli. Hän tunnusteli sormillaan miehen rintaa pitkin ja jäykistyi tuntiessaan jotain märkää ja lämmintä. Hän nosti kätensä epätoivoisena ja näki niiden olevan veriset. Hän räpytteli päästäkseen eroon sateesta ja kyynelistä, ja silloin hän näki.

Berganin rintaan oli isketty veitsi.

Luku 1

Skoppum, elokuun loppu 1855

Ukkonen jyrisi raskaasti Rakelin yllä, ja mustat pilvet heittivät synkkiä varjoja maatalan tielle. Satoi niin raskaasti ja kovaa, että se tuntui kuin pieniltä piiskaniskuilta ihoa vasten. Mutta Rakel ei huomannut siitä mitään. Hän tuijotti Bergania, joka makasi elottomana tiellä hänen jalkojensa edessä.

– Ei! Hän vajosi polvilleen ja tuijotti puukkoa miehen rinnassa. Berganin paita oli läpimärkä verestä ja muuttui sateessa vaaleanpunaiseksi. Rakel yritti epätoivoisesti tavoittaa miehen katseen. Mutta mies tuijotti tyhjyyteen, ja hänen kauniit harmaat silmänsä olivat kalpeat. *Hän on kuollut*, ääni kuiskasi Rakelin sisällä.

Ei, hän ajatteli pudistaen päätään. *Et voi olla kuollut!* Hän silitti kädellään miehen poskea ilman, että tämä reagoi. Varovasti hän laski päänsä miehen rintaa vasten. Hän kuunteli, sulki pois ukkosen äänen ja isänsä askeleet, jotka juoksivat hänen takanaan

maatilan tiellä. Ensin hän ei kuullut mitään, mutta sitten... hän kuuli heikon sydämenlyönnin. Hän säpsähti. Mies oli yhä elossa! Hän tarttui veitsen kahvaan ja halusi vetää sen ulos, mutta sitten hän pysähtyi. Hän tunsi sisällään varoituksen olla koskematta veitse. Ainakaan vielä. Heidän oli ensin saatava hänet sisälle.

Isä tuli paikalle ja vajosi Berganin toiselle puolelle.

– Onko hän...?

– Hän on elossa, Rakel sanoi hiljaa. – Juuri ja juuri. Meidän on saatava hänet kotiin. Voitko kantaa hänet?

– En usko, että se on hyvä ajatus, isä vastasi ja vilkaisi puukkoa. – Juoksen mieluummin ylös ja haen kärryt.

Rakelin katse lepäsi nimismiehen kasvoilla. Tämä näytti rauhalliselta, aivan kuin olisi jo päästänyt irti kaikesta.

– Koeta kestää, hän kuiskasi nyhyhkyttäen. – Älä luovuta, ole niin kiltti.

Odottaessaan hän istuutui suojaamaan Bergania niin, ettei tämän kasvoille satanut vettä. Samalla hän huomasi, että jotain liikkui hevoslaitumen toisessa päässä, joen rinteessä. Hän siristi silmiään sateen läpi ja näki harmaapukuisen hahmon. Sen täytyi olla hyökkääjä.

Rakel haukkoi henkeään. Pituudesta päätellen kyseessä oli mies. Hänellä oli musta hattu, joka oli vedetty hyvin alas otsalle, ja hänen kasvojaan peitti huivi. Etäisyys oli liian suuri, jotta Rakel olisi voinut nähdä, kuka se oli. Kun mies juoksi rinnettä alas, hänen takkinsa lepatti hänen takanaan. Näytti siltä, että takin kyljessä oli pitkä repeämä. Sitten mies oli poissa.

Rakel veti henkeä taristen. Hän katsoi kärsimättömänä tietä ylöspäin. Hänen isänsä oli saanut Blakkan ulos ja kiinnitti hevosen kärryihin. Se kesti liian kauan! Epätoivoissaan hän

pyyhki kämmenselällään otsaansa. Berganin oli selvittävä tästä. Hänen oli tehtävä jotain.

– En anna sinun kuolla, hän kuiskasi kietoen kämmenensä veitsen haavan ympärille. *Auta minua, ole kiltti*, hän rukoili ja sulki silmänsä. Kun hänen käsiään kihelmöi, hän täyttyi kiitollisuudesta. Hän tunsi, kuinka syvä haava oli, ja lähetti sinne lämpöä. Se oli vaativaa ja vei kaikki hänen voimansa, ja hetken aikaa hän luuli olevansa myöhässä. Mutta sitten hän tajusi, että jotain oli tapahtumassa. Haava muuttui vähemmän syväksi ja alkoi hiljalleen parantua. Hän antoi sille kaikkensa, kunnes lämpö lakkasi ja hän näki pisteitä silmiensä edessä. Vasta silloin hän luovutti.

Hetken aikaa hän sai hengähtää ja hän joutui taistelemaan voimakasta väsymystä vastaan, jonka hän tunsi jo entuudestaan. Mutta hän ei voinut levätä nyt, koska Bergan tarvitsi häntä yhä. Hän katsoi miehen kasvoja. Tämän silmät olivat kiinni ja pää oli kääntynyt sivulle. Hän kumartui taas miehen rinnan ylle kuunnellakseen sydämenlyöntejä. Ja siellä ne olivat. Heikkoina mutta säännöllisinä.

Rakelin isä saapui kärryjen kanssa, ja Rakel auttoi häntä nostamaan Berganin varovasti kärryihin. Sitten hän hyppäsi miehen viereen ja yritti pidellä tätä paikallaan, jotta veitsi ei liikkuisi.

– Yritä kestää, Rakel kuiskasi taas ja silitti hellästi miehen poskea. Mies näytti rauhalliselta silmät kiinni. Hän ei tiennyt, oliko se hyvä vai huono merkki.

Renki Jens auttoi isää kantamaan Berganin leposohvalle. He eivät uskaltaneet yrittää portaita toiseen kerrokseen. Äiti ja Inga tulivat juosten. Äiti kalpeni kuin lakana nähdessään vamman ja

joutui istuutumaan. Inga puolestaan juoksi keittiöön lämmittämään vettä.

– Ratsasta tohtorin luo, isä sanoi Jensille heti, kun he olivat asettaneet nimismiehen paikalleen. – Hänen on tultava heti! Pysähdy myös Borren nimismiehen luona ja pyydä häntä tulemaan tänne, hän jatkoi. – Joku yritti tappaa herra Berganin.

Rakel katsoi Bergania, kun hänen isänsä sanat pyörivät hänen päässään. Ei, hän ajatteli itsekseen. Heillä ei ollut aikaa odottaa lääkäriä. *Voitko tyrehtyttää verenvuodon?* nimismies oli kysynyt häneltä, kun Jenny oli loukkaantunut. Silloin hän ei osannut, mutta nyt hän oli lukenut siitä. Mutta ehkä se ei riittänyt. Luojan kiitos hän oli myös löytänyt joen rannalta veriyrtin.

– Tarvitsen veriyrttiä, hän sanoi Ingalle, joka palasi kuuman veden kanssa. – Sitä, jonka keitimme tahnaksi, jota voi käyttää haavoihin, muistatko?

– Kyllä, vastasi Inga. – Minä haen sen.

Kun Inga katosi, Rakel istuutui Berganin viereen leposohvalle. Hän veti varovasti miehen paidan sivuun ja paljasti haavan. Näky sai hänet kylmäksi. Yrtti oli hyvä pintahaavoille, mutta tämä haava oli syvä. Veriyrtti ei riittäisi.

Hän tunnusteli miehen otsaa. Se oli hyvin lämmin. Hän kumartui taas miehen rinnan yli ja kuunteli. Sydämen syke oli nyt heikompi ja epäsäännöllinen. Ei, he eivät voineet odottaa lääkäriä. Jos hän ei tekisi jotain, mies kuolisi. Hänen oli saatava veitsi ulos ja tyrehtytettävä verenvuoto.

Ajatus pelotti häntä. Mitä jos hän teki jotain väärin? Entä jos hän ei onnistuisi? Epätoivoissaan hän risti kätensä ja sulki silmänsä. *Auta minua vielä kerran*, hän rukoili itsekseen. *En pysty tähän yksin*. Sitten hän hengitti raskaasti ulos. Kun hän hengitti taas sisään, hän tunsi itsensä rauhalliseksi ja hänen

pelkonsa väheni. Hänen sisällään kasvoi varmuus siitä, että hän *pystyi* siihen. Tämä oli kohtalo. Berganin henki oli hänen käsissään.

Hän kuuli isänsä puhuvan taustalla. Hän kyseli, kuka tämän oli tehnyt, ja totesi seuraavassa hetkessä, että sen oli oltava Syver. Rakel ei vastannut hänelle. Hän ajatteli vain Bergania. Mitä hän olikaan lukenut kirjasta? Hänen täytyi ponnistella muistellakseen, mutta yhtäkkiä se oli hänelle aivan selvää. Hän tarttui veitsen kahvaan ja terästäytyi. Hänen korvissaan surisi, ja hän sulki pois kaiken muun paitsi Berganin ja antoi sanojen virrata.

– Pysäytä veri Jeesuksen nimissä, samoin kuin Jordanin joki pysähtyi Israelin lasten edessä. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen, hän sanoi hiljaa.

Sitten hän veti veitsen ulos.

Luku 2

Tuntui kuin hän olisi ollut joku muu. Aivan kuin jokin korkeampi voima olisi ohjannut hänen toimiaan, eikä hän itse olisi ollut täysin läsnä. Rakel katsoi kättään, joka piteli veristä veistä. Taustalta hän kuuli jonkun huutavan. Se kuulosti hänen äidiltään. Sitten hänen isänsä oli siinä. Hän katsoi häntä tyrmistyneenä.

– Oletko hullu, tyttö? isä karjui.

Hän ei kyennyt vastaamaan. Tuntui kuin kaikki olisi liikkunut normaalia hitaammin. Berganin haava vuoti voimakkaasti verta, ja yhtäkkiä hän oli taas tässä todellisuudessa. Se ei ollut toiminut! Hätääntyneenä hän pudotti veitsen lattialle. Mitä hän oli tehnyt? Mutta sitten se pysähtyi. *Veri lakkasi virtaamasta.*

– No jopas nyt, isä sanoi hämmästyneenä hänen viereltään.

– Tässä, Inga sanoi ja ojensi Rakelille verijuurisurvoksen.

Rakel levitti paksun kerroksen ja otti vastaan Ingan antaman siteen. Hän kietoi sen tiukasti Berganin rintakehän ympärille ja katseli valkoista kangasta jännittyneenä. Se pysyi valkoisena.

Verta ei tullut läpi. Helpotus hyökyi hänen ylitseen ja hän lyyhistyi kasaan.

– Mitä sinä mutisit ennen kuin vedit veitsen esiin? isä kysyi.

– Rukoilin vain korkeampia voimia, hän vastasi vuolaasti. – Hän olisi kuollut, jos en olisi tehnyt mitään.

Samalla Bergan huokaisi, ja sekä Rakel että hänen isänsä unohtivat kaiken muun. Rakel katsoi häntä jännittyneenä. Bergan makasi pää kääntyneenä häntä kohti ja avasi varovasti silmänsä. Kun Rakel näki sen, hän alkoi nauraa.

– Olet elossa! Rakel huusi itkien. – Luojan kiitos, olet elossa. Hän tunsi kyynelten valuvan pitkin poskiaa, mutta se ei haitannut.

Näytti siltä kuin Bergan olisi halunnut sanoa jotakin, mutta sai aikaan vain irvistyksen.

– Teidän pitäisi maata paikoillanne, isä sanoi, ja myös hänen äänensä oli liikuttunut. – Teidän rintaanne iskettiin puukko. Näittekö, kuka sen teki?

– Anna hänen olla, isä, sanoi Rakel. – Hänen täytyy levätä.

– Se oli Syver, eikö ollutkin? Isä kuulosti tyylyltä. Jälleen kerran näytti siltä, että Bergan halusi sanoa jotain, mutta ei saanut sanoja ulos.

– Puhutaan siitä myöhemmin, isä, Rakel sanoi.

– Oliko se Syver? isä toisti kuultuaan Rakelin.

– En tiedä, Bergan vastasi niin hiljaa, että he tuskin ymmärsivät sanoja.

– Ettekö siis nähnyt häntä?

Nimismies pudisti heikosti päätään ja sulki silmänsä.

– Hänen täytyy levätä, isä, Rakel sanoi tiukasti. – Voit kysyä häneltä myöhemmin.

– Syver ei kyllä livistä tästä! Hänen isänsä puristi nyrkkejään, ja Rakel kääntyi häntä kohti.

– Nimismies Knudsen hoitaa asian. Jos puutut asiaan ja syytät Syveriä nyt, se voi pilata jutun.

Rakel näki, että hänen isänsä ymmärsi. Vastahakoisesti isä hellitti kätensä nyrkistä.

– Missä lääkäri on? hän mutisi itsekseen ja poistui olohuoneesta.

Rakel jäi istumaan leposohvalle Berganin viereen. Oli niin monta asiaa, joita Rakel halusi kysyä häneltä, nyt kun he olivat kahden, mutta mies nukkui. Pelkkä ajatuskin siitä, mitä heidän välillään oli tapahtunut tallilla, sai punan hiipimään hänen kaulaansa pitkin ja leviämään hänen poskilleen. Hän katsoi alas ja puri alahuultaan. Lämpö leimusi jälleen hänen kehossa, ja hän nousi äkkiä ylös ja käveli ikkunan luo. Hän jäi seisomaan käsivarret ristissä ja tuijotti tielle.

Kaukaa kuului heikko jyrinä. Sade ei enää piiskannut yhtä rankasti. Myrsky oli hellittämässä.

– Kiitos, kuului heikko ääni leposohvalta. – Pelastit henkeni.

Mies oli sittenkin hereillä. Rakel jäi seisomaan selin mieheen, vältellen kohtaamasta tämän katsetta.

– Minun oli pakko yrittää, koska lääkäri ei olisi ehtinyt ajoissa, hän sanoi.

Mies ei vastannut. Hän oli luultavasti liian uupunut.

– Mitä meidän välillämme tapahtui? Rakel jatkoi matalalla äänellä. – Tarkoitan tallissa...

Pitkään vallitsi hiljaisuus. Juuri kun Rakel luuli, ettei mies aikonut vastata, mies selvitti kurkkuaan.

– Halusin vain, että lopetat puhumisen, tämä vastasi väsyneenä. – En jaksanut enää riidellä kanssasi.

Se kirpaisi, ja Rakel sulki silmänsä. Hän ei sanonut mitään, ja talon hiljaisuus oli painostava. Hän kuuli vain kaappikellon tikityksen nurkassa.

Bergan nukahti uudelleen eikä herännyt, ennen kuin tohtori Eriksen saapui.

Rakel kertoi tohtorille, mitä oli tapahtunut. Hän vaikenä siitä, mitä hän itse oli tehnyt.

Eriksen katsoi epäluuloisesti verijuurisidettä, mutta ei kommentoinut sitä.

– Vedittekö veitsen ulos? hän kysyi tiukasti.

– Kyllä, Rakel vastasi, ja hänen poskiaan kuumotti.

– Olitte siis onnekas, tohtori sanoi ja katsoi häntä ankarasti. –

Jos veitsi olisi mennyt hieman pidemmälle, se olisi voinut lävistää hänen sydämensä tai katkaista jonkin suuren verisuonen. Siinä tapauksessa hän olisi vuotanut kuiviin, kun veitsi vedettiin ulos.

Rakel loi katseensa alas ja tarttui mekkoonsa estääkseen käsiään tärisemästä. Siinä tilanteessa se oli tuntunut oikealta. Mutta nyt jälkikäteen ajateltuna oli kauhistuttavaa ajatella sitä riskiä, jonka hän oli ottanut. Onneksi tohtori keskittyi taas Berganiin eikä sanonut enempää.

– Olette ollut huomattavan onnekas, herra Bergan, hän sanoi hetken kuluttua. – Veitsi ei ole osunut sisäelimiin tai suuriin verisuoniin. Lääkäri katsoi Rakelia. – Kun otetaan huomioon sisääntulohaava ja terän pituus, on myös ihme, ettette vuotanut kuiviin, kun neiti Ovleid veti veitsen ulos.

Tohtorin silmissä oli jotain kysyvää, aivan kuin hän olisi epäillyt, mitä nainen oli tehnyt. *Ei, nyt sinä olet hölmö*, Rakel sanoi itselleen. Tohtori ei mitenkään voinut epäillä mitään

sellaista. Rakel katsoi toiseen suuntaan ja toivoi, ettei tohtori pitänyt sitä epäilyttävänä.

– Mutta vaara ei ole vielä ohi, tohtori jatkoi. – Haava täytyy ommella. Hän kiinnitti tutkivan katseensa jälleen Rakeliin. – Ehkä voisitte hakea kynttilän, neiti Ovreid? Minun on poltettava neula, ennen kuin aloitan. Ja ehkäpä herra Bergan voisi saada paukun jotain vahvaa?

– Ei, Bergan vastasi hiljaa mutta päättäväisesti. – Pärjään ilman sitä.

– Hyvä on, tohtori sanoi. – Se sattuu, mutta teen sen nopeasti.

Rakel otti kynttilänjalan ja sytytti kynttilän fosforitikulla. Se roihahti ensin rajusti, mutta liekki hiljeni nopeasti. Pian Rakel näki, kuinka tohtori lämmitti neulaa kynttilän liekissä. Oli epämiellyttävää ajatella, että hän aikoi ommella Bergania, mutta Rakel tiesi, että se oli välttämätöntä. Haava oli syvä ja avoin.

– Sitten minä aloitan, tohtori sanoi.

Rakel ei kestänyt katsoa. Oli eri asia työskennellä itse haavan tai veren parissa. Silloin hän oli niin uppoutunut tekemiseensä, ettei mikään voinut häiritä häntä. Tämä oli jotain muuta.

– Tarvitsetteko minua, tohtori Eriksen? hän kysyi lempeästi.

– En, hän vastasi. – Olisi parempi, jos menisitte ulos. Jos pyörtyisitte, minulla ei olisi aikaa huolehtia teistä.

Rakel nyökkäsi ja asteli nopein askelin keittiöön. Kun hän sulki oven takanaan, hän kuuli Berganin huokaavan kivusta.

Rakel odotti Ingan kanssa keittiössä. Pian heidän seuraansa liittyivät Rakelin äiti ja isä.

– En ymmärrä, minne hän on voinut mennä, sanoi hänen isänsä.

Yllättävä suudelma Berganin kanssa jättää Rakelin sanattomaksi.

Intohimon hetki vaihtuu kuitenkin kauhistukseksi, kun Berganin kimppuun hyökätään ja hän haavoittuu vakavasti.

Rakel on vakuuttunut Syverin syyllisyydestä, mutta Bergan uskoo, että hyökkäyksen takana on muutakin. Kun Rakelin ja Disenin välit lähentyvät, on hänen opittava, keneen voi luottaa.

Menneisyyden vainoama on neljäs osa *Iltaruskon aika* -sarjassa, jossa Rakel Ovreid etsii vastauksia salaperäiseen menneisyyteensä ja navigoi rakkauden ja kohtalon myrskyissä historiallisen Norjan maagisissa maisemissa.

Elisabeth Hammer on norjalainen kirjailija, joka löytää inspiraatiota tarinoihinsa luonnosta, musiikista ja unista sekä lukemalla itse kaikkea fantasiasta rikosromaneihin.